

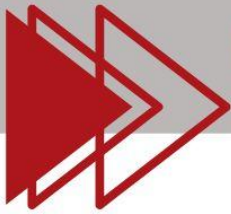
Bản tin tuần: Thực trạng và giải pháp ngăn chặn tình trạng doanh nghiệp rút khỏi thị trường

Phần 1: Thực trạng doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường tại Việt Nam

Từ năm 2020, làn sóng doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường đã mạnh mẽ xuất hiện. Tuy số lượng doanh nghiệp ngừng kinh doanh chưa vượt qua lượng đăng ký mới nhưng trong 11 tháng đầu năm 2020 đã có gần 93,5 nghìn doanh nghiệp tạm ngừng kinh doanh có thời hạn, ngừng hoạt động chờ làm thủ tục giải thể và hoàn tất thủ tục giải thể, tăng 15,6% so với cùng kỳ năm trước, bao gồm 44,4 nghìn doanh nghiệp tạm ngừng kinh doanh có thời hạn, tăng 59,7%; 33,6 nghìn doanh nghiệp ngừng hoạt động chờ làm thủ tục giải thể, giảm 11,7%; hơn 15,4 nghìn doanh nghiệp hoàn tất thủ tục giải thể, tăng 3,1%. Trung bình mỗi tháng có 8,5 nghìn doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường.

Mới đây, Tổng cục Thống kê vừa công bố số liệu cho thấy, trong quý 1 năm 2023, do khó khăn kéo dài có 60.241 doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường (tăng 17,4% so với cùng kỳ năm 2022), trong khi đó số doanh nghiệp thành lập mới chỉ có 33.905 doanh nghiệp (giảm 2% so với cùng kỳ năm 2022). Bên cạnh đó, có đến 12.766 doanh nghiệp đang chờ làm thủ tục giải thể (tăng 13,1% so với cùng kỳ năm 2022); số doanh nghiệp giải thể là 4.617 doanh nghiệp (tăng 6,5% so với cùng kỳ năm 2022).

Đây là một tín hiệu đáng báo động và đi ngược lại xu hướng hằng năm. Thông thường vào quý 1 hằng năm số doanh nghiệp thành lập mới và tái hoạt động luôn cao hơn số doanh nghiệp rút khỏi thị trường. Điều này cho thấy các nhà lãnh đạo, nhà quản lý doanh nghiệp đang gặp nhiều khó khăn, thách thức trong việc duy trì sự tồn tại của doanh nghiệp và tất nhiên, đây cũng là thách thức đối với các cơ quan quản lý Nhà nước.

Theo các chuyên gia kinh tế, thực trạng doanh nghiệp rút khỏi thị trường ảnh hưởng lớn đến mục tiêu đặt ra là đến 2025 phấn đấu Việt Nam có 1,5 triệu doanh nghiệp. Hiện nay đã là quý 1/2023 nhưng đồ thị số lượng doanh nghiệp lại cứ đi xuống, chưa chạm đến con số 1 triệu. Đây là bài toán vô cùng khó cho các nhà quản lý, cho chính phủ và chính quyền các cấp và cộng đồng doanh nghiệp.

Phần 2: Nguyên nhân dẫn đến làn sóng doanh nghiệp rút khỏi thị trường

Có nhiều nguyên nhân dẫn đến làn sóng doanh nghiệp rút khỏi thị trường và trong đó không thể không kể đến những biến động to lớn ở Việt Nam cũng như trên phạm vi thế giới trong thời gian qua, đơn cử như sự xuất hiện của đại dịch Covid-19 đã gây ra sự đứt gãy, ách tắc, đình trệ trong sản xuất kinh doanh và chuỗi cung ứng toàn cầu. Với những doanh nghiệp chưa thích nghi được với những thay đổi khi có biến động thị trường thì sẽ rất dễ rơi vào tình trạng khó khăn. Với tiềm lực tài chính và khả năng thanh khoản của khu vực doanh nghiệp còn yếu, khi dịch Covid-19 lan rộng và diễn biến phức tạp, gây đình trệ sản xuất làm cho khu vực doanh nghiệp càng gặp nhiều khó khăn hơn về vốn cho sản xuất.

Xung đột vũ trang Nga - Ukraine tác động rất nhiều đến các hoạt động kinh tế toàn cầu. Nhiều doanh nghiệp thuộc lĩnh vực dệt may, da giày, vật liệu xây dựng... đang đối diện với nhiều bất lợi do việc đứt quãng chuỗi cung ứng, mất cân đối trong quan hệ cung - cầu, biến động về chi phí đầu vào. Đặc biệt, tình trạng thiếu đơn hàng khiến không ít đơn vị phải đối phó bằng cách giãn ca, bố trí lao động luân phiên hoặc cắt giảm nhân công.

Đặc biệt gần đây, những biến động trên thị trường tài chính ngân hàng thế giới, những “thành trì” tưởng như rất kiên cường, vững chắc như hệ thống ngân hàng của Thụy Sĩ cũng sụp đổ. Các chuyên gia nhận định, xung đột cục bộ trên thế giới để lại hậu quả nghiêm trọng cùng với diễn biến phức tạp của lạm phát khiến

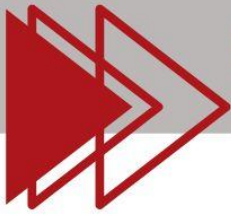
tình hình kinh tế toàn cầu âm đạm, dẫn đến suy giảm tổng cầu, sức mua yếu. Nhìn chung, hoạt động của doanh nghiệp trong nước bị ảnh hưởng lớn trong khi cơ hội để phục hồi còn rất hạn hẹp và chưa hề xuất hiện dấu hiệu cải thiện trong một sớm một chiều.

Bên cạnh đó, thị trường tiêu thụ trong nước bị thu hẹp cũng làm cho các doanh nghiệp Việt gặp nhiều khó khăn. Tỷ lệ doanh nghiệp gặp khó khăn do thị trường xuất khẩu bị thu hẹp ở mức khá cao. Các doanh nghiệp xuất khẩu có quy mô càng lớn thì có tỷ lệ doanh nghiệp gặp khó khăn do thị trường xuất khẩu bị thu hẹp càng cao.

Không những vậy, sự sụt giảm đơn hàng xuất khẩu và khó khăn trong lưu thông hàng hóa đang là những khó khăn lớn nhất của đại bộ phận doanh nghiệp. Ngoài ra, chi phí vận chuyển, lưu kho tăng cũng là vấn đề đáng quan ngại. Theo quy mô doanh nghiệp, khó khăn trong lưu thông hàng hóa đang là vấn đề lớn nhất với nhóm doanh nghiệp siêu nhỏ; trong khi với nhóm doanh nghiệp nhỏ, vừa và lớn, khó khăn lớn nhất là sụt giảm đơn hàng xuất khẩu.

Phần 3: Giải pháp ngăn chặn tình trạng doanh nghiệp rút khỏi thị trường

Trong tình trạng đáng báo động này, cần có giải pháp cấp bách để chặn đà doanh nghiệp rút khỏi thị trường. Các giải pháp này cần đáp ứng bốn mục tiêu: đảm bảo ổn định kinh tế - xã hội, tạo điều kiện để nền kinh tế phục hồi nhanh trong giai đoạn hậu Covid-19; hỗ trợ các hoạt động kinh tế, đặc biệt là khu vực doanh nghiệp nhằm ngăn chặn và giảm thiểu tình trạng mất thanh khoản, phá sản, giải thể doanh nghiệp, tạo điều kiện để khu vực doanh nghiệp phục hồi nhanh khi tác động của đại dịch suy giảm và chấm dứt; thực hiện cơ cấu lại nền kinh tế phù hợp với những thay đổi trên thế giới sau đại dịch; kích thích tiêu dùng trong nước, bảo đảm an sinh xã hội.

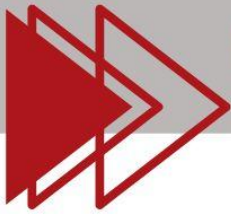

Hiện nay, Chính phủ và các bộ, ngành đã bước đầu có những hành động quan tâm, tháo gỡ một số “nút thắt” lớn của nền kinh tế như tín dụng cho sản xuất đã bớt căng thẳng hơn, lãi suất có dấu hiệu giảm, thị trường trái phiếu doanh nghiệp đã có một số giải pháp bước đầu từ Nghị định 08, quyết liệt các giải pháp giải ngân vốn đầu tư công.

Năm 2023 dự báo kinh tế thế giới còn nhiều khó khăn, thách thức, Bộ Tài chính đang trình Chính phủ thực hiện một số chính sách cắt giảm, hoãn nộp thuế, tiền thuê đất tiếp tục hỗ trợ người dân, doanh nghiệp. Theo dự thảo nghị định, với thuế GTGT, Bộ Tài chính đề xuất gia hạn 6 tháng đối với số thuế GTGT từ tháng 1 đến tháng 5/2023 và quý I/2023, gia hạn 5 tháng đối với số thuế GTGT của tháng 6 và quý II/2023. Tổng số thuế GTGT gia hạn từ tháng 1 đến tháng 6/2023 và quý 1,2 năm 2023 là khoảng 64.000 tỷ đồng - 65.000 tỷ đồng.

Để tiếp tục tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp, Bộ Tài chính cũng đã đề xuất gia hạn thời hạn nộp thuế đối với số thuế TNDN tạm nộp của quý 1, 2 kỳ tính thuế TNDN năm 2023. Thời gian gia hạn là 3 tháng kể từ ngày kết thúc thời hạn nộp thuế TNDN theo quy định. Ước tính số thuế được gia hạn khoảng 42.800-43.600 tỷ đồng...

Đồng thời, thời hạn nộp thuế đất cũng được đề xuất gia hạn đối với 50% số tiền thuê đất phát sinh phải nộp năm 2023 của doanh nghiệp, tổ chức, hộ gia đình, hộ kinh doanh cá nhân. Thời gian gia hạn là 6 tháng kể từ ngày 31/5 đến ngày 30/11/2023...

Hình 1. Hội thảo Công bố Báo cáo dòng chảy pháp luật kinh doanh năm 2022 do VCCI tổ chức ngày 4/4/2023

Nguồn: Thời báo Tài chính Việt Nam

Bên cạnh đó, để duy trì và phát triển sản xuất, các doanh nghiệp cần được vay ưu đãi để có đủ vốn vượt qua khó khăn. Nhà nước cần rà soát lại các quy định, điều kiện, nới lỏng các yêu cầu về điều kiện thụ hưởng, đổi mới công tác triển khai cũng như xóa bỏ các quy định “cồng kềnh” để doanh nghiệp có thể thụ hưởng chương trình hỗ trợ bằng tiền từ ngân sách và gói hỗ trợ tín dụng, tránh tình trạng bỏ sót, nhất là các doanh nghiệp dễ bị tổn thương như doanh nghiệp nhỏ và siêu nhỏ.

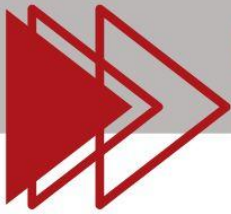
Đặc biệt, Ngân hàng Nhà nước vừa quyết định hạ lãi suất điều hành, từ đó giảm lãi suất cho vay đối với doanh nghiệp nhằm giảm bớt gánh nặng chi phí. Sau quyết định của Ngân hàng Nhà nước, các ngân hàng thương mại đã điều chỉnh lãi suất huy động kỳ hạn ngắn, đồng thời tung ra nhiều chương trình cho vay ưu đãi với doanh nghiệp, cá nhân.

Đồng thời, Ngân hàng Nhà nước cũng tiếp tục chỉ đạo hệ thống ngân hàng thương mại tiết giảm chi phí, ứng dụng chuyển đổi số, giảm thủ tục hành chính... để tiếp tục giảm lãi suất cho vay. Đồng thời, rà soát gói tín dụng 40.000 tỷ đồng và 120.000 tỷ đồng với các điều kiện cho vay kịp thời, thuận lợi, thông thoáng, hợp lý hơn...

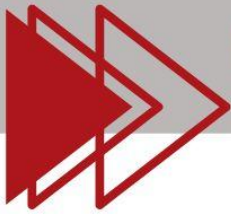
Tuy nhiên, các chuyên gia kinh tế cho rằng, các bộ, ngành, địa phương cần đẩy mạnh hơn nữa tháo gỡ các khó khăn về thủ tục hành chính, hỗ trợ doanh nghiệp trong kết nối với các tổ chức tín dụng để đảm bảo nguồn vốn cho sản xuất, xây dựng các chương trình kích cầu tiêu dùng và dùng hàng Việt; mở rộng tìm kiếm thị trường mới; triển khai hiệu quả các gói tài khóa, hỗ trợ thuế cho doanh nghiệp...

Trước những biến động xảy ra trong hệ thống tài chính toàn cầu gần đây, để nền kinh tế và doanh nghiệp Việt Nam ổn định phát triển, cần phải đưa ra được những dự báo cho tình hình tình hình thế giới để có phương án ứng phó. Các doanh nghiệp cần sự hỗ trợ từ phía Nhà nước trong việc tạo môi trường sản xuất kinh doanh thuận lợi; đa dạng kênh tiếp cận vốn, tăng cường hỗ trợ thông tin thị trường và xúc tiến thương mại, phát huy hiệu quả từ các gói tài khóa như năm 2023.

Bên cạnh đó, cũng cần phải đánh giá tình hình kinh tế vĩ mô trong nước, cũng như đánh giá lại "sức khỏe" doanh nghiệp. Ngoài ra, cần có sự phối hợp chặt chẽ

giữa khu vực kinh tế công và khu vực kinh tế tư nhân. Đặc biệt, cơ quan quản lý, các bộ, ngành có trách nhiệm tạo cơ chế để hỗ trợ doanh nghiệp.

Tài liệu tham khảo

1. “Cần giải pháp cấp bách để chặn đà doanh nghiệp rút khỏi thị trường.”

Thời báo Tài chính Việt Nam, 5 April 2023,

<https://thoibaotaichinhvietnam.vn/can-giai-phap-cap-bach-de-chan-da-doa-nh-nghiep-rut-khoi-thi-truong-125043.html>. Accessed 14 June 2023.

2. “Doanh nghiệp Việt định hình phát triển.” *Viện Chiến lược và chính sách tài chính*,

https://nif.mof.gov.vn/webcenter/portal/vclvcstc/pages_r/l/chi-tiet-tin?dDo-cName=MOFUCM187708. Accessed 14 June 2023.